

ویتالی شنتالینسکی

ترجمه بیژن اشتری

مقدمه: رابرت کونکوئست

بایگانی ادبی
پلیسر مخفی

شتالینسکی، ویتالو ۱۹۲۰

Staliniski, Vitali

بایگانی ادبی پلیس

ویتالو شتالینسکی؛ مقدمه رابرت کوئکوست؛ ترجمه بیژن اشتری

تهران: نشر ثالث، ۱۳۹۸

۴۸۸ ص.

شابک: ۱ - ۵۳۲ - ۴۰۵ - ۶۰۰ - ۹۷۸

عنوان اصلی:

Raby Svobody

کا. گ. ب. - آرشیو

نویسندگان روسی - قرن ۲۰ م - سرگذشتنامه

ناراضیان - روسیه شوروی - سرگذشتنامه

تعقیب و ایزدای سیاسی - روسیه شوروی

سیاست و ادبیات - روسیه شوروی

کوئکوست، رابرت، ۱۹۱۷ م. - مقدمه نویسنده

اشتری، بیژن، ۱۳۴۳ - مترجم

رده‌بندی کنگره: PG ۲۹۹۱/۴

رده‌بندی دیویی: ۸۹۱/۷۰۹۰۰۴۴

شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۹۲۲۴۸

مرکز نشر و انتشارات

در زمینه‌های مختلف

شماره ۱۵۰ / پ ۱۵۰ / طبقه چهارم

بایگانی آپ پیس

وینالی شتالینسکی؛ مقدمه: رابرت کونکوئست

ترجمه بیژن اشتري

طراحی جلد: حمید باهو

صفحه‌آرایی: فریدون سامانی‌پور - م. اقایم

مجموعه تاریخ ایران و جهان و خاطرات

چاپ اول: ۱۳۹۹ / ۷۷۰ نسخه

لیتوگرافی: ثالث

چاپ: سازمان چاپ احمدی

صحافی: گلستان

شابک: ۱ - ۵۳۲ - ۴۰۵ - ۶۰۰ - ۹۷۸

ISBN: 978-600-405-532-1

کلیه حقوق محفوظ و متعلق به نشر ثالث است.

دفتر مرکزی: خیابان کریمخان زند / بین ایرانشهر و ماهشهر / پ ۱۵۰ / طبقه چهارم

فروشگاه شماره یک: خیابان کریمخان زند / بین ایرانشهر و ماهشهر / پ ۱۴۸

فروشگاه شماره دو: اتوبان شهید همت / مجتمع ایران مال / طبقه / شماره ۱۸۳

تلفن گویا: ۸۸۳۱۰۷۰۰ - ۸۸۳۱۰۵۰۰ - ۸۸۳۰۲۴۴۷ - ۸۸۳۲۵۳۷۶-۷

سایت اینترنتی: www.salesspublication.com

پست الکترونیکی: info@salesspublication.com

فهرست

۷	مقدمه مترجم
۱۱	مقدمه رابرت کونکوئست
۱۹	مقدمه نویسنده
۲۵	برای نگهداری تا ابد
۵۵	«التماس می‌کنم به حرفم گوش کنید»
۱۳۱	زیر یوغ
۱۶۳	در لویانکا
۱۷۳	لئوناردو داوینچی روس
۲۰۷	آسمان هفتم
۲۳۱	گل‌وله‌ای به جای نقطه
۲۶۱	راپورت‌نویسی به مثابه ژانر ادبی
۲۷۷	خیابان ماندلشتام
۳۲۱	کلمه‌های اسیر
۳۵۷	تصحیح دایرةالمعارف‌ها

۳۶۹ مرغ طوفان در قفس

۴۵۳ پایان اتحادیه

۴۶۳ پی نوشت

۴۶۵ زمینه ادبی-سیاسی

۴۷۵ نمایه

www.ketab.ir

مقدمه مترجم

در دوران «وحشت بزرگ» استالینی میلیون‌ها نفر دستگیر و اعدام شدند. قربانیان طیف گسترده و متنوعی را شامل می‌شدند: از سیاستمداران و نظامیان تا دانشمندان و اساتید دانشگاه. هیچ بخشی از جامعه نبود که از گزند یوس خونین استالین در امان بماند. اهالی فرهنگ و هنر نیز به دلیل حساسیت کارشان در دوره قتل‌عام قربانیان بودند. بیش از دو هزار نویسنده قربانی سرکوب استالین شدند. ادبیات که تا پیش از این ابزاری برای التذاذ روحی و معنوی و آگاهی‌بخشی بود، ناگهان به خون کشیده شد. نویسندگان را به خانه‌ها و مانه‌ها سلاخی کردند. سرکوب فقط به زندان و اعدام منحصر نمی‌شد. بسیاری از فرط نومیدان و ترس برای همیشه کار ادبی را کنار گذاشتند. عده‌ای خودکشی کردند. عده‌ای از گرسنگی و فقر می‌مردند. البته رژیم تعدادی نویسنده و هنرمند مدیحه‌پرداز در اختیار داشت که این نیز وجهی سرکوبگران داشت. شماری از این مدیحه‌پردازان، نویسندگان و هنرمندان بالقوه مستعدی بودند که صرفاً برای زندان شدن مجبور شده بودند استعدادهای خود را سرکوب کنند و به ابزاری تبلیغی در دست رژیم تبدیل شوند.

بایگانی ادبی پلیس مخفی حکایت همین دوره تلخ و خونین است. «ایست‌شناعت و جنایت یک رژیم مستبد و حکایت دروغ‌گویی‌های وقیحانه».

ویتالای شتالینسکی، نویسنده کتاب، یک شاعر روس زاده سبیری است.^۱ او به اعتبار چند کتاب شعرش عضو «اتحادیه نویسندگان شوروی» شد. از نویسندگان سامیزدات بود و خیلی زود پی به ماهیت رژیم ناپه‌نچار شوروی برد. شتالینسکی در دوره گورباچف، در پی بازتر شدن نسبی فضای سیاسی کشور، از سوی «اتحادیه» مأموریت پیدا کرد در بایگانی‌های کاگب (پلیس مخفی) پرونده‌های نویسندگان قربانی رژیم استالینی را بیابد و در صورت وجود اسناد

۱. شتالینسکی در ۲۰۱۸ در هشتاد و یک سالگی درگذشت. م.

ارزشمندی در این پرونده‌ها، آن‌ها را برای اطلاع عموم منتشر کند. این کتاب ثمره کار پژوهشی شتالینسکی در همین زمینه است. به لطف تلاش‌های شتالینسکی، خاطرات روزانه میخائیل بولگاکف، شعر چهارهزارسطری کلیویف، زمانی از آندری پلاتونوف و شمار دیگری از آثار تاکنون ناشناخته نویسندگان بزرگ روس کشف شدند.

شتالینسکی با این کار خود، پرده ابهام از زندگینامه‌های بسیاری از نویسندگان قربانی رژیم استالینی برداشته و اطلاعات ما را از این نویسندگان غنا بخشیده است.

بایگانی ادبی پلیس مخفی یکی از آن کتاب‌هایی است که شما با خواندنش، با سازوکارهای یک دستگاه، نهیمی زورگو، دروغگو، بی‌رحم و بی‌شرم آشنا می‌شوید. هول و هراس زیستن زیر شمشیر خون‌چکان^۱ «الینو» را با خواندن این کتاب می‌توان کاملاً احساس کرد. کتاب در عین حال، شهادتی است بر «رت مطلق ادبیات در تغییر جامعه و هراس حاکمان مستبد از این قدرت.

اولین نسخه فارسی این کتاب را مترجمی محترم و ناشری معتبر حدود بیست سال پیش ترجمه و منتشر کردند. همان موقع به احباب عالمی مترجم آفرین گفتم. طی سال‌های گذشته بارها در مقالاتم به بخش‌هایی از ترجمه فارسی کتاب استناد کردم و در مجموع جزو کتاب‌های مورد علاقه‌ام بود. تا این‌که اخیراً دوستی از آن کتاب را برایم فرستاد. برای کنجکاوی چند صفحه از متن ترجمه‌شده فارسی را با متن اصلی مقایسه بقت دادم و آه از نهادم برخاست. سرانجام کل متن انگلیسی را با متن فارسی تطبیق دادم. بی‌اغراق در هر صفحه کتاب فارسی یکی دو غلط فاحش ترجمه‌ای پیدا کردم.^۱ فقط غلط‌های ترجمه‌ای نبود بلکه مترجم محترم، از خودشان چیزهایی را به متن اضافه کرده بودند. مثلاً یکی از شخصیت‌های اصلی کتاب مردی است به اسم کریاشکین که رئیس بخش بایگانی کاگب است. در متن اصلی کریاشکین در واقع یک اصلاح‌طلب و چهره‌ای مثبت است که به نویسنده کتاب کمک می‌کند دسترسی بیش‌تری به پرونده‌ها داشته باشد اما در ترجمه نخست کتاب به فارسی، کریاشکین تبدیل شده به کمونیستی متعصب و شخصیتی کاملاً منفی. ما مترجم‌ها عاری از اشتباه و قصور نیستیم. من در کارهای ترجمه‌ای خودم بارها اشتباه کرده‌ام اما اشتباهات مترجم در هر کتابی حدی دارد. در ترجمه نخست کتاب **بایگانی ادبی پلیس مخفی** تعداد اشتباهات به قدری زیاد است که خواندن کتاب را بی‌معنا کرده است. به هر حال ارزش کتاب اصلی و کیفیت بسیار پایین

۱. فقط در نیمه اول کتاب ۴۱۲ غلط ترجمه‌ای پیدا کردم. واقعاً متأسفم از این همه اهمال و این همه اجحافی که در حق خوانندگان فارسی‌زبان شده است.

ترجمه نخست این کتاب، باعث شد آن را از نو ترجمه کنم. امیدوارم ترجمه من بتواند این کتاب عالی را برای اولین بار به درستی به خوانندگان فارسی زبان بشناساند.

بیژن اشتری

دوم مرداد ۱۳۹۸

www.ketab.ir